

Tur från Rök mot Omberg.

Kolstad mest känd som den by i vilken psalmdiktaren, kyrkoherden och hovpredikanten Samuel Johan Hedborn är född.

Till vänster uppe i skogsbrynet på ett soldattorp föddes han år 1703, död 1849. Bland hans mest kända psalmer är nr 3: Höga Majestät, vi alla...

I Tjugby, närmare bestämt Brunnsgården har man hittat en av de 11 hållkistor som man funnit inom Lysings härad.

Här till vänster på Diseveds ägor ligger Ekkullen, vida bekant för sin stora gravhög, där enligt sägnen en högättad hövding ligger begravd tillsammans med sin guldvagn.

Till höger ser vi Norrö kullar, de har under årens lopp visat sig mycket rika på fornynd.

Bl. a. fann man på 1800-talet, närmare bestämt 1879, en hel del bronsföremål, däribland en kroksabel, troligen härstammat från Egypten.

Bebyggelsen vi ser till höger om oss är belägen inom Isberga by. Här har man både inom 1800- och 1950-talet funnit bronsurnor med brända människoben.

På grusplatåer längre bort finns en rik växtlighet som påminner om den som förekommer på Ölands allvar. Ett område där har på senaste tiden blivit naturreservat.

Här till vänster har vi Jussberg med de många forngravarna från järnåldern, använt under mer än 2000 år. Ett imponerande gravfält med ända upp till 119 högar, inom ett ganska litet område.

Här har stor förödelse vållats i en av landskapets finaste fornminnesplatser genom omfattande grustäkt.

Hjässatorget, naturstigarna.

Hjässatorget har historisk klang. Det var hit och till Hjässan man fordom samlades till den stora folkfesten på Annandag Pingst. Hit kom gamla och unga, till fots eller med cykel, hästakjuts och på senare tid med motorfordon. Det var sommarens högtidsdag, med traditionens tyngd bakom sig.

Torget är centralt beläget och inramas av rester av den gamla urskogen, 200-300 åriga granar, med en grupp 100 åriga bokar i centrum.

Pingstfesten har numera flyttats till annan plats längre ner på berget, men Hjässatorget är fortfarande den centrala samlingspunkten, nu för de stora skaror av turister, som med bilens hjälp i allt större antal besöker berget, särskilt vår och sommar.

I början av 1960-talet öppnades bergets dörr på vid gavel - bommen, där bilarna fick stanna och betala avgift för att få passera, togs bort. En del åtgärder vidtogs för att ge turisterna extra behållning av besöket på berget.

En större färglagd karta över Ömberg med sevärdheter inprickade sattes upp på Hjässatorget och härifrån utgick också ett par s.k. naturstigar. Den ena är en ren upplysningsstig. Den är 1700 m lång och går igenom ett område med många olika slags träd och buskar och ett 40-tal är utförligt presenterade med skyltar utmed stigen.

Att så många olika trädslag finns här är ett minne från den tid, då på Ömberg fanns förlagd skoglig utbildning och planteringar gjordes i experimentsyfte.

Den andra stigen är en s.k. populär frågestig ca 1800 m lång. Olika problem i naturen ställs här upp i form av frågor och svaren ges på baksidan av skylten. I anknötning till denna stig, har lagts en s.k. viltvårdstig, där olika slag av viltvårdande åtgärder redovisas och demonstreras.

I området där stigarna går fram, finns gamla fiskdammar, som restaurerats och som så småningom åter ska inplanteras med fisk.